

Vergaderjaar 2013–2014

26 150

Algemene Vergadering der Verenigde Naties

Nr. 137

**BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 april 2014

Tijdens het AO Voortgang Speerpunten Ontwikkelingssamenwerking van 12 februari 2014 heb ik uw Kamer toegezegd verslag te doen van de bijeenkomst van de Commission on the Status of Women in New York (10–21 maart 2014).

Algemeen

De Commission on the Status of Women (CSW) is een functionele commissie binnen de Economische en Sociale Raad van de VN. Het is het belangrijkste internationale orgaan gewijd aan vrouwenrechten en gendergelijkheid. In de CSW bespreken VN-lidstaten jaarlijks de stand van zaken op het gebied van vrouwenrechten. Er worden internationale standaarden geformuleerd en afspraken gemaakt die nationaal beleid beïnvloeden en die als grondslag kunnen dienen voor verdragen en nationale wetgeving.

In overleg met de Minister van OCW, verantwoordelijk voor het Nederlandse Emancipatiebeleid, leidde ik dit jaar de Nederlandse delegatie omdat het hoofdthema, de voortgang van de implementatie van de MDG's voor vrouwen en meisjes, van toepassing is op mijn beleidsterrein. Tijdens de CSW waren de meeste deelnemende landen op ministersniveau vertegenwoordigd. In totaal 8 landengroepen en 128 landen gaven verklaringen af en er waren duizenden vertegenwoordigers van NGO's en lobbygroepen aanwezig. Ik nam de eerste twee dagen deel aan de CSW en na mijn vertrek leidde het hoofd van de Taskforce Vrouwenrechten en Gendergelijkheid van het Ministerie van Buitenlandse Zaken de Nederlandse delegatie.

Hoofdthema en onderhandelingen

De Nederlandse inzet voor de CSW was een zelfstandig doel voor gendergelijkheid en de integratie van gendergelijkheid in de overige

doelen van de post 2015 agenda, voortbouwend op de lessen van MDG's, het tegengaan van kindhuwelijken en het bevorderen van SRGR. In het Nederlandse statement heb ik aandacht gevraagd voor deze Nederlandse prioriteiten en ook voor de positie van LBT vrouwen.

De deelnemende lidstaten hadden soms uiteenlopende posities over zaken als seksuele en reproductieve rechten, de rol van de familie, nationale soevereiniteit en het benoemen van specifieke groepen. Deze onderwerpen vergden intensieve onderhandelingen om tot consensus te komen. De teksten over economische en politieke participatie van vrouwen en beëindiging van alle vormen van geweld tegen vrouwen konden op bijval rekenen.

Opvallend was de eensgezindheid over het belang van een zelfstandig doel voor gendergelijkheid in de post 2015 agenda. Uiteindelijk werd op de laatste dag van de CSW ook over de controversiële thema's overeenstemming bereikt. Dit dankzij een goede facilitering en door het teruggrijpen op combinaties van overeengekomen taal (in het verleden geformuleerde consensus) en compromisbereidheid van de delegaties.

Uitkomstdocument

De EU sprak met één stem. De belangrijkste door Nederland bij de EU ingebrachte prioriteiten zijn in het uitkomstdocument van de CSW opgenomen, waaronder de mensenrechtenbenadering en seksuele en reproductieve gezondheid en reproductieve rechten, met de juiste referenties naar eerder overeengekomen taal. Seksuele oriëntatie en gender identiteit (SOGI) is alleen impliciet in de eindtekst gekomen. De teksten over kindhuwelijken zijn versterkt, vooral omdat in de eindtekst wordt gesproken over het kindhuwelijk als schadelijke praktijk en over het momentum om deze praktijk aan te pakken.

Het uitkomstdocument heeft een goede balans tussen erkenning van de universaliteit van de mensenrechten van vrouwen en meisjes en de aandacht voor losstaande maatregelen ten behoeve van empowerment van vrouwen. De meest controversiële punten tijdens de onderhandelingen vormden de toegang tot uitgebreide kennis en voorlichting over seksualiteit voor adolescenten, de erkenning van het belang van (traditionele) familiewaarden en de nationale soevereiniteit, religie en tradities in relatie tot gendergelijkheid. Het begrip gender stond dit keer niet meer ter discussie.

Bilaterale gesprekken

Ik heb bilaterale gesprekken gevoerd met Ministers en andere vertegenwoordigers van het Vaticaan, Polen, Egypte, Pakistan, Somalië, Bangladesh, Zuid Korea, Australië, het Verenigd Koninkrijk, Tsjechië en deelnemende NGO's. Ook sprak ik met het Zuid-Soedanese topmodel Nykhor Paul. Zij gebruikt haar positie en invloed als model om aandacht te vragen voor de situatie in haar land en zo een bijdrage te leveren aan vrede tussen de bevolkingsgroepen. Hiermee is zij inspirerend als rolmodel voor de vele jonge vrouwen in Zuid-Soedan. Ik wil haar, door het bieden van podia of op een andere wijze, daarbij ondersteunen.

In de bilaterale gesprekken heb ik de Nederlandse prioriteiten bepleit, de rechten van vrouwen in Nederland en in de landen van de gesprekspartners besproken en de rol van religie daarbij. Ik wilde in deze gesprekken vooral zoeken naar onderwerpen waar we het over eens zijn, zoals het tegengaan van kindhuwelijken, het belang van het vergroten van

economische zeggenschap voor vrouwen en de opname van een zelfstandig doel voor gendergelijkheid in de post 2015 agenda.

Daarbij sprak ik ook over gevoelige zaken die voor Nederland prioritair zijn, maar waarover de Nederlandse visies en die van sommige gesprekspartners uiteen lopen, zoals seksuele en reproductieve rechten, abortus en seksuele voorlichting.

Het is mijn voornemen om mijn dialoog met andersdenkenden voort te zetten, onder andere tijdens dienstreizen en bij inkomende bezoeken. Ik wil ook de dialoog met kerkelijke leiders voortzetten.

Side events

Nederland organiseerde op mijn initiatief drie side events.

1. Arbeidsomstandigheden in de textielindustrie

Ik lichtte de Nederlandse inspanningen op het gebied van fatsoenlijke arbeidsomstandigheden en arbeidslonen voor vrouwen in de kledingbranche toe. Bangladesh en het kledingmerk H&M droegen voorbeelden aan. Als vervolgmogelijkheden werden genoemd: de noodzaak van een sectorwijde aanpak om behoorlijk werk en leefbaar loon op duurzame wijze te realiseren, het verhogen van minimumlonen, collectieve salarisonderhandelingen en samenwerking met alle fabrikanten.

2. Rol van mannen

Met Zuid-Afrika, Rutgers WPF en Promundo benadrukte ik de rol van mannen bij het werken aan vrouwenrechten en gendergelijkheid. Nederland ondersteunt het netwerk MenCare+. Niet alleen is de betrokkenheid van mannen en jongens van strategisch belang, maar ook werd benoemd dat zorgende vaders fysiek én mentaal gezonder zijn en bijdragen aan een groter welzijn van hun kinderen.

3. Dialoog met religieuze groepen

Met Women's Peacemakers Program (WPP) besprak ik de noodzaak van het versterken van de dialoog met religieuze groepen en de rol die religieuze leiders kunnen spelen bij het bevorderen van vrouwenrechten en gendergelijkheid. Dit vergroot de ruimte voor vrouwen, jongeren en progressieve leden van religieuze groepen om hun visie te kunnen uiten. Net als bij mijn bilaterale ontmoetingen met andersdenkenden is het noodzakelijk om de gezamenlijke agenda en overeenkomsten te benadrukken en daarbij te blijven discussiëren over twistpunten.

Overige bijeenkomsten

Tijdens een door Nederland georganiseerde lunchbijeenkomst over toegang tot goede voeding en SRGR met focus op adolescente meisjes heb ik gesproken met experts uit wetenschap, private sector en VN die actief zijn op deze thema's. De verdeling van en toegang tot voeding van vrouwen en meisjes (binnen huishoudens) vergt extra aandacht, mede vanuit de levenscyclusbenadering. Daarbij is ook een grotere rol van de private sector van belang.

Op uitnodiging van Canada, Malawi, Zambia en PLAN Internationaal woonde ik het door hen georganiseerde side event bij over het tegengaan van kindhuwelijken. Met het VK en Canada maakte ik afspraken over verdere samenwerking bij het tegengaan van kindhuwelijken, waaronder een ministeriële bijeenkomst in Londen eind juli 2014.

Tijdens een lunchbijeenkomst met Nederlandse NGO's heb ik mijn ervaringen en gesprekken kunnen toelichten en kregen NGO's de gelegenheid om hun visie, vragen en opmerkingen over de CSW te delen.

Conclusie en vervolg

De rode draad van mijn deelname aan de CSW was mijn inzet voor SRGR en het tegengaan van kindhuwelijken en mijn dialoog met andersdenkenden. Hoewel ik tevreden ben met het uitkomstdocument van de CSW, vind ik het zorgelijk dat de onderhandelingen het schisma bevestigen tussen landen die vóór SRGR en SOGI zijn versus een wisselende coalitie van landen die teruggrijpt op teksten die traditionele waarden voorstaan. Dit uitte zich op sommige momenten in een patstelling op ook de voor Nederland belangrijke thema's (zoals de mensenrechtenbenadering en SRGR).

De dialoog die binnen de CSW gevoerd is, wil ik voortzetten. Daarbij zoek ik vooral contact met politieke en religieuze leiders in onze partnerlanden. Tevens wil ik, in aanloop naar Beijing +20, in het komende jaar via onze ambassades het gesprek voeren over wat er de afgelopen jaren bereikt is op het gebied van vrouwenrechten. Ik zal daarbij het belang van het Beijing Platform for Action, ook 20 jaar na dato, benadrukken. Ik zal tevens blijven hameren op het belang van SRGR, het beëindigen van geweld tegen vrouwen, inclusief kindhuwelijken, en opkomen voor de mensenrechten van LHBT-ers.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
E.M.J. Ploumen